בסוד שיח

חברים מספרים על יוסי

מאת שאול שיף

כאשר נבחר ח"כ יוסי שריד לכהן שר, ערך לו ח"כ חנן פורת "קבלת־פנים" בסנגון חריף השמור אצלו לירידים פוליטיים קשים. אלא שלשר החדש לאיכות הסביבה, יש שני חברים שאינם מתביישים בחברות עמו ואף נותנים לה פומבי, למרות שהם באים מבית מדרשו האידיאולוגי של ח"כ פורת, והכוונה להרב צפניה דרורי רבה של קרית שמונה וראש ישיבת ההסדר שם, והרב יוסי שריד, מראשי מר"צ (מרכז צוותים) שבמשרת ירושלים.

בפיו של הרב צפניה דרורי שבחים רמים על יוסי שריד האיש. "הוא עזר בשעתו להקים את ישיבת ההסדר בקרית שמונה. מדובר באידאליסט, נבון, בעל יושר פנימי הדבק בדברים שהוא מאמין בהם. איש משפחה למופת ואדם שבהחלט יש לו יחס של כבוד גם לרב וגם לאמונה, אף כי בהתבטאויותיו הפומביות אין זה בא לידי ביטוי. אנחנו שומרים על קשרי ידידות מאז הוא ישב כאן במשך שנים די קשות עם משפחתו. באותה תקופה בהחלט השתדל לעזור להרבה מאד תושבים בקרית שמונה ולעיר בכללה".

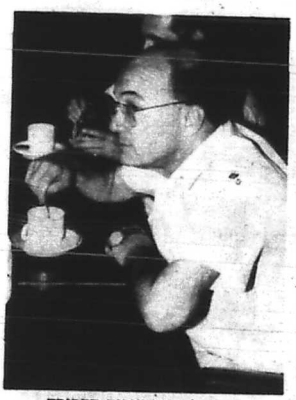
הרב יוסי שריד (שטרן) הכיר את השר שריד באמצעות רזי ברקאי במסגרת תוכניתו "הכל דיבורים". "הזמנו לתוכנית בגלל השם המשותף ובגלל השתייכותו למר"צ. כל אחד והמר"צ שלו". מאז שומרים השניים על קשר חברי. אומר הרב שריד: "דבר אחד שאנחנו מסכימים עליו הוא, שהשם אחד...

בתקופת החגים ביקר הרב שריד עם רעייתו בביתו של השר שריד "וביקרתיו גם בכנסת ועכשיו עם התמנותו הוזמנתי לביתו לציון הצטרפותו לשולחן הממשלה. הוא השר היחיד שפתח את דבריו עם קטע מפסוק בפרשת השבוע: "אני יוסף..." והוא התמנה לשר באותו שבוע שיוסף התמנה לשר..."

הרב שריד שהיה ה"הסדרניק" הראשון בצה"ל, אינו חוסך שבחים מחבריו: "הוא עזר אישית להרבה אנשים, אדם ישר, אדם מעניין והוא גם אדם שיש לו רגש אמיתי, עם כל זה שניסו ללעוג למעמד השבעתו בכנסת. הוא אמיתי בדרכו".

עכשיו יש להם גם תחום עיסוק משותף. "השטח שאנו עוסקים בו, הוא איכות הסביבה. אנחנו שותפים ביותר מ־300 אישי בוגרי מר"ץ, אנשי תורה, בוגרי ישיבות הסדר היוצאים לעיירות פיתוח לעסוק בחינוך".

היום – מספר הרב שריד – זה "היראצייט" של אברהם עופר ז"ל, מי שהיה שר השיכון. 16 שנה מלאו מאז פטירתו. סיפרתי ליוסי שריד עד כמה עזר לנו אברהם עופר בהקמת הישיבה. לא רק שהיה עוזר לנו, אלא אנחנו הרגשנו שאנחנו רק עוזרים לו קצת בבניית הישיבה. עופר היה יודע בבעל הסקפות מדיניות שמאלניות וזה לא עמד אצלו בסתירה לעזרה הרבה מאד שהגיש לנו בבניית הישיבה. הוא היה מופיע במקום בלי ידיעתנו, כדי לברוק את מספר הפועלים בבניין, ועם הכל נעשה לפי התוכנית ואף דאג לסיכ בי"לובי" של מלון בניהיורק ואמר לו "אברהם אני הולך לבית־הכנסת אתה בא?" אז עופר השיב לו:

השר החדש לענייני איכות הסביבה יוסי שריד

"אם הייתי יודע שבבית הכנסת יעשו מגבית לישיבה הייתי בא אתך". שאל אותו פרופ' נאמן: תגיד לי מה מפריע אותך כל כך לפעול למען הישיבה?" והוא השיב לו: "עולם הבא זה שום דבר?.." כשספרתי ליוסי שריד את הקטע הזה עם נאמן, הוא אמר לי: אני לא מתפלא על זה, אנחנו שנינו מבית מדרשו של פנחס ספיר ז"ל והוא היה אומר לנו היכן שאתם יכולים לעזור לבניין של תורה תעזרו, וכידוע פנחס ספיר נפטר עם ספר תורה ביד. כשספרתי לשמאלן אחר שספיר נפטר עם ספר־תורה ביד הוא לא הניב כיוסי שריד רק הפטיר: מאז אני נזהר שלא להחזיק ספר תורה ביד.

אגב, אחרי פטירתו של אברהם ספיר מינה ראש הממשלה דאז, יצחק רבין ועדה מלכתית להנצחת זכרו, וזו החליטה שמאחר ורק־רית החינוך הדתי במבשרת ירושלים היתה קרובה מאד ללבו – תפעל ממשלת ישראל לבניית הבניין המרכזי של הישיבה אשר יישא את השם "משאת אברהם". זמן קצר לאחר שנתקבלה ההחלטה (1977) חל "המהפך" וראשי מפלגת העבודה הסבירו, כי אין ביכולתם לממש את ההחלטה. עתה, כאשר חל "המהפך" האחר ורבין שוב בראש הממשלה מצפים במר"ץ של מבשרת ירושלים כי שרי העבודה יממשו את הסיכום שנתקבל בשעתו בוועדת השרים ובמקרה זה מובטח להם כי שר אחד של מר"ץ לפחות, השר יוסי שריד יתמוך בהחלטה זו בהתלהבות.

יו"ר ההוועה"פ, מאיר אזרד רוצה בחירות במועד קרוב

ההצבעה על חוקת הבחירות במרכז המפד"ל אושרה כחוקת לאחר ש"נוקר" הברזנו של מספר חברי המרכז. לאחר עיון ברשימה השמית של חברי המרכז נתברר, כי עדיין כלולים בו שמם של כמה עו"ד מדינה בכירים, שחברותם במרכז מפלגה כלשהי אסורה. עתה, לאחר שאושרה ההצבעה, הגיע יומו של הוועה"פ המאוחד של המפד"ל, שבראשו עומד מאיר אזרד המכהן בתפקיד בכיר בשרות המדינה: סמנכ"ל בכיר במשרד לענייני דתות. שכן, הוועה"פ הוא הוא שיקבע את המועד שבו ייערכו הבחירות הפנימיות.

מי ששולל את הקרמת הבחירות וסבור, כי על־ידי התעסקות ביו"ר הוועה"פ, ניתן יהיה לדחות את התכנסות הוועה"פ עד שתתקבל חוות דעתה של מבקרת המדינה, אם הוא רשאי לעמוד בראש מוסד זה או לא – נכונה לו אכזבה. מאיר אזרד מכין לו הפתעה.

הצפה: איך זה שאתה ממשיך לכהן כיו"ר הוועה"פ בעוד אתה ממלא תפקיד בכיר בשרות המדינה?

מאיר אזרד: השאלה הזאת העסיקה תקופה ממושכת גורמים שונים במפד"ל, שחיפשו את "סוגתי", עקב כך ניהלתי באופן אישי תכתובת ארוכה עם משרד מבקר המדינה, שפנה אלי בעניין זה, בעקבות פניות חוזרות ונשנות אליו מצד אלה שביקשו לזרז את התפטרותי מראשות המוסד הזה. הוכחתי למבקרת המדינה בצורה חד־משמעית שהתקנות שהותקנו לגבי פעילות פוליטית של עובדי מדינה בכירים, אינן חלות על הגוף הנקרא אצלנו הוועה"פ המאוחד, כנגוד מתפקידיו על־פי חוקת המפד"ל. קיבלתי אישור בכתב שאותו אני נותן לך ובו הסכמת משרד מבקר המדינה להמשך כהונתי כחבר הוועה"פ וכיו"ר שלו.

הצופה: מדוע אין הוועה"פ מתכנס לעתים קרובות יותר למרות הנושאים החמים שעל סדר יומה של המפלגה והמדינה?

אזרד: בתחילת כהונתי כיו"ר הוועה"פ קיבלתי על עצמי באופן אחראי ורציני את התפקיד. ישבתי עם משפטנים וידידים ועיברנו תקנון לוועה"פ, דבר שלא היה ואין עד היום הזה. באותה הזדמנות פעלתי כדי שיקומו ועדות שילוו את עבודת המחלקות בתנועה ויהוו גוף מנחה ומייעץ. מיד בהיכשמע הרעיון הזה קמה לו התנגדות עזה מתוך בית התנועה ולצערי הרעיון הזה לא יצא אל הפועל. ממילא לא הובהרו דיים התפקידים של הוועה"פ ונושאים רבים שהצעתי להעלותם לדיון, הובאו ללשכת המפלגה והעלאתם מחדש לדיון בוועה"פ היו בבחינת אתרוגים לאחר סוכות. בכל זאת כינסתי את הוועה"פ לדיון בנושאים עקרוניים ומדיניים. כמובן שבשנת הבחירות נעניתי לבקשה שלא לזמן את הוועה"פ, כדי לאפשר לחבריו להתמסר לעבודת הבחירות. הוועה"פ פועל ללא כל כוח עזר, ללא מזכירה וללא משרד ובנתונים הללו, מבחינתי זה המקסימום שניתן היה להפיק ממנו.

הצופה: מדבריך עולה כאילו ישנם גורמים במפד"ל שאינם מעוניינים בפעילותו של המוסד הזה?

אזרד: אם אני מצרף אחת לאחת את המרקחות שרקחו נגדי, החל ממאבק עקשני וממושך להדחתי באמצעות כלים מלכתיים בשעת ניגוד אינטרסים, ומוכרים לי האישים שעסקו בכך) וכלה בסירוב להעמיד לרשותי את המינימום, כדי שאוכל להפעיל את הוועה"פ – הרי שהמסקנה הבלתי נמנעת היא, שהיותי אדם בעל דעות עצמאיות, שאינו ממהר ללכת בחלם לא נעם למספר אנשים במרכז המפד"ל. היו גם כאלה שחששו, כנראה, מהקמת "הוועדות המלוות" את מחלקות התנועה.

בשנה החולפת שהיתה שטופה בנושאים מדיניים ואחרים, ניסיתי כמה פעמים לזמן את הוועה"פ, אך מנעו זאת בכל מיני "תרגילים" והדבר גרר את התפטרותו של מזכיר הוועה"פ, נסים סוויר במחאה על הביטולים התכופים של ישיבות הוועה"פ. כאן המקום לציין שמבחינתו עשה סוויר את הכל כדי לסייע לי.

כראי לשים לב גם לדברים הקטנים שעושים את המוסיקה. כמו אי הכללת נציגות של הוועה"פ בפורומים תנועתיים, הימנעות מזימוני לשבת על הבמה יחד עם בוגרים אחרים ואיבוד הזכרון בכל הקשור למעמדי בעת הרכבת משלחות לפגישות עם גורמים חוץ תנועתיים.

המרתק בכל העניין הוא שאותם אלה שמנו לי רגליים, באים עתה בטענות כי הוועה"פ לא תיפקד כראוי.

הצופה: ומה אתה מתכוון לעשות בסוגיית הבחירות הפנימיות במפד"ל?

בנושא זה הבעתי דעתי הנחרצת לא פעם, שלא יעלה על הדעת, שתנועה אשר תרשה על דגלה את הדמוקרטיזציה והיתה החלוצה ברה־ארגון של מוסדותיה תהיה גם החלוצה בהימנעות מעריכת בחירות פנימיות. אני חושש מאד שאנו חוזרים לתקופת ה"שמור לי ואשמור לך" והדבר עלול לפגוע קשות בדימויה של המפד"ל. אני מתייחס בחומרה רבה לעובדה שעד כה לא יושמה ההחלטה בדבר הקמת הוועדה להה־ארגון של עבודת התנועה, וצא ולמד ותגלה שכל הפונקציות של המפד"ל לא רק שלא צומצמו אלא הורחבו.

יו"ר הוועד הפועל מאיר אזרד

עתה עבר הכדור לידי הוועה"פ כמתחייב מחוקת המפלגה ואני מתכוון לזמן את הוועה"פ ולקבל החלטה על מועד קיום הבחירות במועד קרוב ככל האפשר.

"פרייימריס" לדוגמא

ועדת הפריימריס של המפד"ל בראשותו של המזכיר המדיני של הקיבוץ הדתי, אברהם שטרן אמורה להתכנס ביום חמישי הקרוב כשעל סדר יומה הצעת היו"ר לקיים "פריימריס" לדוגמא בכמה ישובים לקראת הבחירות המוניציפאליות. בישיבה זו יסול חלק מזכ"ל המפד"ל, חיכ הרב יצחק לוי והוא, כידוע רואה בחיוב את נושא ה"פריימריס". שטרן לאחר שיחה עם יו"ר המחלקה המוניציפלית, ד"ר דוד בוכניק, מעבד הצעה לעריכת "ססס קייד" בכמה מסניפי המפד"ל כדי לראות איך הציבור הדתי "אוכל" את השיטה הזה בחיים הפוליטיים. הכוונה לקיום "הפריימריס" רק בסניפים שירצו בכך, כדי שניתן יהיה לעקוב מקרוב אחר נכונותו של הציבור הדתי־לאומי להתפקד ולהיות מעורב בבחירות מעבר להצבעה בקלפי. מעקב עמוד אחרי הבחירות המקדימות בסניפים יאפשרו הפקת לקחים לקראת "הפריימריס" לכנסת.

הגרא"מ שך נגד בחירות פנימיות ב"דגל"

ח"כ הרב אברהם רביץ, דוה השבוע מכל וכל את "הידיעות המגמתיות" כאילו הוא מתנגד לעריכת בחירות פנימיות ב"דגל התורה". כזכור, הגיעו שני המוכ"לים של "יהדות התורה" להבנה ברבר מיפקד שייערך בשתי המפלגות: אגו"י ו"דגל התורה". "זה לא אני שמתנגד אלא "ראש הישיבה", ששולל את רעיון הבחירות הפנימיות. לעומת זאת מסביר הרב רביץ, קיימת הסכמה רחבה בצורך לקיים מיפקד של תומכי "דגל התורה". המעניין הוא שמוכ"ל "דגל התורה" הח"כ לשעבר, הרב משה גפני מעוניין מאד בבחירות פנימיות. הרב גפני שומנו בידי יצליח ללא ספק לזכות במוקדי הכוח של מפלגתו וכך גם להרכיב באמצעותם את מוסדות המפלגה.

בשקף שנעריך בלשכת נשיא המדינה לא מכבר הצעבר למר חיים הרצוג הספר: "ענוש – מחינוך ממיר לתיגבור תורני". הספר מתיימם לרשת בתי הספר התורניים שהוקמו בירושלים, רחובות, פ"ת וקריית־אתא. בדבריו שיבח הנשיא את מחבר הספר ד"ר פיני איזקן על עבודתו המחקרית המעניינת שהיא ראשונה מסוגה